

Vysvětlíme, co je týrání zvířat, a co dělat, když máte podezření, že to někdo dělá. Poradíme, co dělat, když najdete zvíře. Odpovíme také na běžné otázky vlastníků psů a koček. Dozvíte se, které úřady dohlížejí na ochranu zvířat a co mohou dělat. Nakonec popíšeme, s čím Vám pomůže ombudsman.

Letáky ombudsmana najdete na www.ochrance.cz v části [Nevím si rady se svou životní situací](#).

Co je týrání zvířete?

Týráním člověk zvířeti působí utrpení.

Zvíře týráte, *například* pokud zvíře:

- chováte v nevhodných podmínkách,
- cvičíte tak, že to zvíře bolí,
- cvičíte, aby útočilo na lidi nebo jiná zvířata,
- vyženete nebo
- usmrtíte tak, že to zvíře nepřiměřeně bolí.

Úplný seznam najdete v [§ 4](#) zákona na ochranu zvířat proti týrání.

Máte podezření, že někdo týrá zvíře (zvířata)?

Oznamte to [krajské veterinární správě](#), obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, policii nebo obecní policii.

Při obavě, že někdo právě týrá zvíře, může na místě zasáhnout policista nebo obecní (městský) strážník. Méně závažné případy (přestupky) pak projednají obecní úřady obcí s rozšířenou působností. Trestné činy začne vyšetřovat policie.

Kdo prošetří takzvanou množírnu?

Chov většího počtu zvířat v nevhodných podmínkách řeší **policie** nebo **krajská veterinární správa**. Policie prošetří podezření na spáchání trestného činu (zvířatům hrozí smrt nebo je někdo značně trápí). Ostatní případy nevhodných podmínek v množírnách vyřeší krajská veterinární správa.

Našli jste zvíře?

Zraněné zvíře, které žije volně v přírodě, můžete nahlásit [Českému svazu ochránců přírody](#) nebo [záchranné stanici pro volně žijící živočichy](#). Také můžete zavolat na centrální dispečink záchranných stanic (774 155 155).

Pokud najdete ztraceného **domácího mazlíčka** nebo **hospodářské zvíře** a **nemůžete ho hned vrátit majiteli (neznáte ho)**, oznamte to obecnímu úřadu nebo policii. Zvíře také můžete přímo předat úřadům nebo útulku. Pokud se nepodaří zjistit majitele (např. podle čipu), postará se o zvíře obec.

Musím nechat svého psa očipovat?

Ano, pokud pes není čitelně označený tetováním provedeným před 3. červencem 2011.

Pes musí dostat čip, **než mu budou 3 měsíce**, ale nejpozději, než ho předáte novému majiteli nebo než ho nabídnete k prodeji. Identifikační číslo čipu se zapíše do dokladu o očkování.

Pokud psa nenecháte očipovat, můžete dostat **pokutu** až 50 000 Kč.

Musím psa (kočku) zaregistrovat?

Státní evidence koček zatím neexistuje. Celostátní evidence psů by měla vzniknout během roku 2023 a povede ji Komora veterinárních lékařů. Zápis provede veterinář na žádost chovatele.

Zvíře ale můžete nechat zapsat do některého ze soukromých registrů (např. [Národní registr majitelů zvířat](#) a [Centrální evidence zvířat a věcí ČR](#)). Ušnadní to nalezení zvířete v případě útěku nebo krádeže.

Co když chovám ohrožený druh zvířete? Musím je nechat zapsat?

Pokud chováte **ohrožený druh zvířete** (podle [mezinárodní úmluvy CITES](#)), musíte zvíře **registrovat na krajském úřadu** (v Praze na Magistrátu hlavního města Prahy).

[Podrobnosti](#) najdete na stránkách Ministerstva životního prostředí www.mzp.cz v sekci *Témata* → *Příroda a krajina* → *CITES – obchod s ohroženými druhy*.

Cizí pes napadl a pokousal mého psa. Co mohu dělat?

Máte právo na náhradu škody včetně účelně vynaložených nákladů spojených s péčí o zdraví zraněného zvířete. O náhradu nákladů můžete žádat, i když za léčení utratíte mnohem více, než je cena psa. Můžete chtít i přiměřenou zálohu [[§ 2970](#) občanského zákoníku].

Pokud se nedohodnete na **odškodnění**, budete se muset obrátit na soud. Náhradu škody byste mohli získat také v přestupkovém, případně trestním řízení. O náhradě škody se můžete poradit s advokátem (více v letáku [Právní pomoc](#)).

Případy napadení, zranění nebo usmrcení zvířete zvířetem projedná obecní úřad obce s rozšířenou působností. Prošetří, zda chovatel porušil zákon na ochranu zvířat proti týrání. Za spáchaný **přestupek** mu uloží pokutu. K napadení zvířete jiným chovaným zvířetem nebo člověkem vydalo Ministerstvo životního prostředí [výklad](#) dostupný na www.eagri.cz v sekci *Rozcestník eAGRI* → *Ochrana zvířat* → *Systém ochrany zvířat...* → *Ministerstvo zemědělství...* → *Informace z oddělení*.

Kdyby někdo svého psa **úmyslně poštvál** proti jinému zvířeti a způsobil mu tím újmu, může jít i o trestný čin. Tehdy se obraťte na policii. Vedle majetkové škody byste mohli žádat též tzv. **cenu zvláštní obliby** (nemajetkovou újmu) [[§ 2969](#) občanského zákoníku].

Může myslivec zastřelit psa?

Na procházce přírodou nebo lesem se ujistěte, že máte nad svým psem kontrolu. Volně pobíhajícího psa může za určitých okolností usmrtit **myslivecká stráž nebo myslivecký hospodář**, tedy ne každý myslivec, kterého potkáte. Nikdy **nesmějí zabít** psa ovčáckého nebo loveckého plemene, psa slepeckého, zdravotnického, záchranářského a služebního.

Mohou však usmrtit psa, pokud jsou současně splněny všechny následující podmínky – pes

- je v honitbě (pozemky, na nichž se smí vykonávat právo myslivosti),
- je toulavý nebo je mimo vliv svého pána,
- je dál než 200 m od nejbližší nemovitosti k bydlení a
- pronásleduje zvěř.

Také mohou **zabít kočku**, pokud je v honitbě dál než 200 m od nejbližší nemovitosti k bydlení.

O usmrcení zvířete musí myslivecká stráž ihned **informovat vlastníka** zvířete, pokud je známý, sdělit mu místo usmrcení, případně ho tam doprovodit. Pokud Vám myslivecká stráž zabila zvíře, přestože podmínky nebyly splněny, můžete od státu žádat **náhradu způsobené škody**.

Může soused chovat lva?

Ano, pokud má **povolení krajské veterinární správy**. Bez něj nelze chovat [zvířata vyžadující zvláštní péči](#), jako jsou šelmy (lvi, tygři, medvědi), opice, krokodýli a jedovaté druhy plazů.

Za chov zvířete bez povolení může dostat **pokutu** až 1 000 000 Kč a obecní úřad s rozšířenou působností mu může zvíře odebrat, i když je netýrá. Stát svěří odebrané exotické zvíře ZOO, záchrané stanici nebo soukromému chovateli.

Pokud je navíc zvíře v nevhodné stavbě (havarijní stav, kolaudace k jiným účelům), musí to řešit také **stavební úřad** ve spolupráci s krajskou veterinární správou.

Co dělají jednotlivé orgány ochrany zvířat?

Krajské veterinární správy kontrolují způsob a podmínky chovu zvířat. Spolupracují s obecními úřady obcí s rozšířenou působností a policií, podávají podněty k projednání přestupků či návrhy na zvláštní opatření (např. odebrání zvířete do náhradní péče), udělují pokuty a vydávají závazné pokyny k odstranění zjištěných nedostatků.

Krajské veterinární správy vykonávají **dozor** přímo v terénu, a to i **neohlášeně**. Mohou vstupovat do míst chovu zvířat a požadovat předvedení zvířete. K prověření závažných případů, kdy jde o čas, mohou přizvat úředníka obecního úřadu obce s rozšířenou působností, aby na místě nařídil předběžnou náhradní péči o zvíře a chovateli jej tak okamžitě odebral.

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností (v Praze, Brně a Ostravě úřady městských částí) projednávají **přestupky** podle zákona na ochranu zvířat proti týrání (případy, které nejsou trestným činem). Někdy si musejí vyžádat odborné vyjádření krajské veterinární správy. Za přestupek mohou **uložit pokutu**.

Na návrh krajské veterinární správy také mohou uložit **zvláštní opatření**, například:

- umístit týrané zvíře do náhradní péče,
- pozastavit chovateli činnost, dokud neodstraní závady nebo
- nařídit chovateli, aby umožnil jiné osobě pečovat o zvíře na stávajícím místě chovu.

Také mohou nařídit **předběžnou náhradní péči** jako okamžitou pomoc týranému zvířeti.

V závažných případech mohou společně s pokutou uložit **zákaz chovu zvířat** nebo **propadnutí týraného zvířete** (vlastníkem se stane stát).

Česká inspekce životního prostředí kontroluje provozovatele zoologických zahrad.

Do ochrany zvířat se zapojují také **policie a obecní policie**. Prošetřují oznámení o podezření na týrání zvířete a spolupracují s krajskými veterinárními správami a obecními úřady obcí s rozšířenou působností. Policie také vyšetřuje trestné činy týrání zvířat.



Co když úřady nic nedělají?

Můžete nadřízený úřad požádat o **uplatnění opatření proti nečinnosti**. Kdo je nadřízeným úřadem?

- **obecní úřad** obce s rozšířenou působností nebo obecní úřad → krajský úřad
- **úřad městské části Prahy, Brna a Ostravy** → magistrát
- **krajská veterinární správa** → ústřední veterinární správa
- **Česká inspekce životního prostředí** → Ministerstvo životního prostředí

Více v letácích [Správní řád](#) a [Přestupky](#).



Co když nesouhlasím s postupem policie nebo obecní policie?

Pokud policie vyšetřuje trestný čin – jedná jako **orgán činný v trestním řízení**, obraťte se na **státní zastupitelství**. Pokud policie prošetřuje přestupek, můžete podat **stížnost řediteli krajského ředitelství policie**.

Pokud nesouhlasíte s postupem (strážníka) **obecní policie**, podejte **stížnost starostovi obce**.

Podrobnosti najdete v letáku [Policie](#).



Co v oblasti ochrany zvířat dělají obce?

Obce mohou zřizovat, provozovat a rušit **útulky** pro zvířata.

Také mohou obecně závaznou vyhláškou **upravit pravidla** pro pohyb psů na veřejném prostranství a vymezit prostory pro volné pobíhání psů. Za porušení vyhlášky mohou uložit **pokutu**.

S čím mi pomůže ombudsman?

Ombudsman může prověřit **postup, rozhodování i nečinnost** výše uvedených **orgánů ochrany zvířat** (i obecních úřadů při ukládání pokut) a jim nadřízených krajských úřadů a ministerstev.

Jak podat podnět ombudsmanovi a jak ombudsman postupuje, zjistíte z letáku [Ombudsman](#).

S čím mi nepomůže ombudsman?

Ombudsman se nemůže zabývat **soukromými spory**, jako je například obtěžování sousedů zápachem, zvýšeným výskytem hmyzu a dalšími důsledky chovu zvířat. Jak postupovat, najdete v letáku [Sousedské spory](#).

Nesmí také přímo zasahovat **do samostatné působnosti obcí**. Výhrady k obecně závazné vyhlášce obce proto nejprve sdělte Ministerstvu vnitra. Podrobnosti v letáku [Obce](#).

Také se nemůže zabývat **postupem policie při prošetřování trestných činů**. Obráťte se na **státní zastupitelství** (www.justice.cz). Více v letáku [Policie](#).

Kde najdu, co už ombudsman zjistil a řekl?

Na www.ochrance.cz v části *ESO* ([Evidence stanovisek ochránce](#)).

Můžete hledat i **podle oblasti práva** (zadejte 206.5 a věc: *chov zvířat* či *ochrana zvířat proti týrání*) nebo „**fulltextem**“ – napište slova, která Vás zajímají.

[Sborník o ochraně zvířat](#) najdete na www.ochrance.cz v části Naše činnost → Výstupy z činností → Sborníky a stanoviska → [Edice Stanoviska](#).